

товлявалъ главно за свещеници.²⁴⁴ Въ стара България поради разни икономични и социални условия свещеницитѣ и монаситѣ, особено вторитѣ, били много повече, отколкото сж сега. Отъ описа на дечанскитѣ манастирски люде се вижда, че на двадесетъ кжщи имало единъ свещеникъ.²⁴⁵ Така по всѣка вѣроятностъ било и въ България, когато тя била самостоятелна и независима държава. Свещеницитѣ въ най-широкия смисълъ на думата съставяли отдѣлно и самостоятелно съсловие и се ползували съ такива права и привилегии, съ каквито не се ползували другитѣ двѣ съсловия, боляритѣ и себритѣ.

§ 45.

Права и привилегии на свещеницитѣ.

Свещеницитѣ въ римо-византийската държава се ползували съ разни права и привилегии. Въ България тѣ имали сжщитѣ привилегии и се уважавали не само поради светостъта на званието си, но и за просвѣтителната си дѣятелностъ и като учени люде, каквито българитѣ прѣди приимането на християнството нѣмали. Първоначално въ България грамотни хора били само свещеницитѣ, и затова думитѣ грамотенъ и свещеникъ почти били синонимни. Свещеницитѣ били първата българска народна интелигенция и първитѣ народни учители и просвѣтители. Въ българската история се говори за знаменити български свещеници, които се отличавали като добри книжовници и народни дѣйци. Въ първото столѣтие на християнството въ България се появили и първитѣ народни светци: св. Иванъ Рилски, св. Иоакимъ Сарандапорски, св. Гаврилъ Лѣсновски и св. Прохоръ Пшински, които се славили за строгия си аскетиченъ животъ. За

²⁴⁴ Theoph. Bulg. Arch. IV, 1227.

²⁴⁵ Новаковић Ст. Глас, XXIV, 240.